

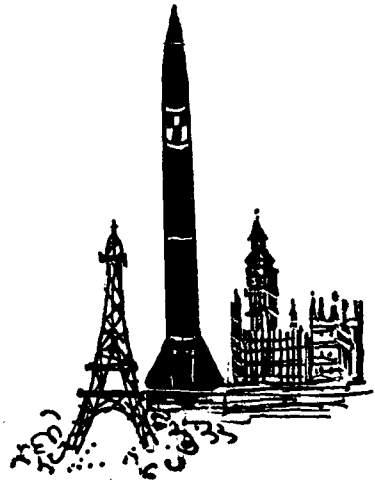
מ' ומה בחוברת

שלושה הם המצויינים את מאמרו של קפיטן ב.ה. לידל הארט, "בעיות-היסוד של הגנת-אירופה" והמייחדים אותו: — מחברו; נושאו; הצגת העניינים בו. ציון לאישיותו ראה בעמ' 11.

הנושא. לא כהגנת המערב" ב-1938 (שם ספרו של לידל הארט, שנתפרסם אותה שנה) מסתו של ל.ה. על "הגנת-אירופה" כיום (הניתנת בעמ' 10). את נושאה של זו מציינים התחום הגיאוגרפי וטיב הסכנות. דומה שמחויביה-היסטוריה" הוא כי גרעין ההגנה המערב-אירופית כמעט-ומזדהה עם קיסרותו של קרל-הגדול ביבשת אירופה, זו שמלפני אף מאה וחמשים שנה, בצירופה של מלכות אנפרד-הגדול בבריטניה, בתזמנה. זוהי "אירופה-המוקטנת", הדנה עתה בהגנתה במשותף כאשר לא עשתה זאת, דומה, מאז הליכוד-ההוא — או, אולי, מאז זה האחר, שמלפני מאה וחמשים השנה, בימי נפוליון: חודאי שטיב הסכנות — הסכנה הגרעינית, הנישאת על כנפי נשק רקיטי — הוא הגורם לליכוד זה. מכאן — מסגרת דיונו של ל.ה. הפעם, ואופי הבעיות שהוא מציג והמסקנות שהוא מסיק.

הצגת העניינים. ל.ה. מוסיף להיות "ירמיהו": — מזהיר ומתרה, ואינו נשמע. ב-1955 הזהיר כי בקרוב

יהיה לאלידים של הרוסים להפציץ את לונדון ושאר בירות אירופה — ואיומי בולגנין ב"מי-סואץ" הלמו את נבואותיו — אך לפניזה ואחריוזה לא זכה לכך כי ינקטו בעצותיו. כשם שבשנות השלושים רשש שיתרכו בטיפוח כוחות-שריון — כך תובע הוא עתה מבעלות-הברית ה"מערביות" להבין כי ראש-הסכנות היא עתה התקפה מוגבלת, מתוך חשבון כי אימת הרקיטות ארוכות-הטוח תמנע התערבות-שלי-מש מצד ארה"ב; התקפה, שבעקבותיה תבוא ההצעה (ושמא אולטי"מטומ?) — "הבה נפתח עתה במ"מ על הסכם — או שבר-צונכם ליטול את האחריות להתלקחות עולמית?" כמסקנה מתפיסתו זו — שטרם מצאה אונן קשבת בשלטון הבריטי — דורש הוא הקמת עוצבות נידות (משוריינות — וקלות) שרק בהן התקופה לסיכול התקפות מהסוג הנ"ל. בפעם הקודמת עוד ניתן לכם במהלך-ההתפתחות לתקן את השיגאות. אך לא הפעם! — זוהי אזהרתו. אפשר גם לא להסכים אתו. אך מוכרחים לקרוא את דבריו, ולהרהר בהם.

מי ומה בחוברת

„מכל מלמדי השכלתי“ — זוהי אימרה אשר ניתן אולי, בעזרת הדגשה ונגינה שונות,

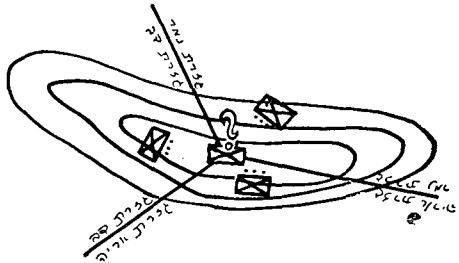

לקראה ולפרשה בשני דרכים שונים: — „שאבתי דעת מכל מלמדי“ — או — „גדלתי בחכמתי מכל מלמדי“. על אף העובדה כי פילד-מרשל מונטגומרי תורם בספרו „זכרונות“ תרומת-תודה-נאה לעצות והדרכה להן זכה בשעתו מצד פילד-מרשל אלנברוק, הרי בדרך-כלל אין הוא כלל מגלה נטיה להיראות כמי שזקוק הרבה לעצותיהם של אחרים, או כמי שמחשיב אותן. לעומת זאת — אין הוא חוסך תורתו ותכמתו הוא מן הזולת; והרצאותיו, מדי שנה, ב„מכון-השירותים-

המאוחד-המלכותי“ (שׁובן נתפרסמו, בשלמותן או בחלקן בחוברות „מערכות“) — עדות לכך ואף העולם נוהג כלפיו כך, ומצפה לאימרות-פיו. מקצתו ניתנות ב„דברי מפקדים“ (עמ' 22) שבחוברת זו — וענינו הפעם: תכונות מצביאים ומפקדים, בעיותיהם ותפקידיהם.

בשלושה עשוי מפקד להשפיע על מהלך הקרב: — בהשפעתו ובדוגמתו האישיות;

בהכונת הכלים ארוכי-הטוח שבאמצע-האש שלו; בהטלת עתודתו. הגורם הראשון — מותנה בתכונותיו של המפקד, ומבחינה זאת הגו לרוב נתון מראש; השני — גמיש וניתן לשינוי; ואילו השלישי — הוא-הוא מעשהו הגורלי של המפקד, שכן יקשה מאוד לשנותו או לתקנו. מכאן חיוניות הבעייה של הרכב העתודה ושל מקום הצבתה. בחיינותיה השונות — ואולי אף פתרונה — של שאלה זו, שהנה כה חריפה בכל הדרגים, החל כבר

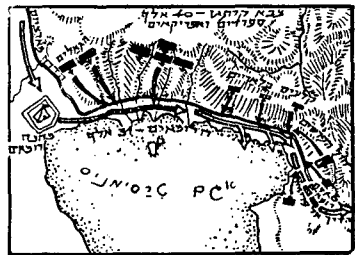
בדרגת המחלקה והפלוגה, משתקפים מתוך הסיפור-הבעייה מפרי-עטו של אלי"ב. רון, „הקרב על גבעה 361“ (עמ' 25).

„שדון-טעויות-הדפוס“ זה גרם לשיבוש המילה מציאות בעמ' 31 אשר הפכה למציות ובודאי יש לו יד בשיבוש שמו של סא"ל גרשון ריבלין (עמ' 52) בחוברות אחדות.

עם התפתח אמנות המלחמה גדלו מימדיו, והשתכללו צורותיו, של המארב כאמצעי-

מלחמה בקנה-ימיה גדול. ידועה לקוראי „מערכות“ „מערכת-המארב“ של צבא החיתים נגד הפרעה רעמסס, ליד קדש, שתוארה במאמרי פרופ' ה. פולוצקי (ב„חובי“ י"ח-י"ט) וד"ר ש. יבין (חובי ע"ח). אך לשיא-שכלולה הגיעה אמנות-המארב הטקטית במעשהו של מצביאי-הכנענים חניבעל במערכת אגס-טרסימיניס, בה לכד ברשתו את צבא-הרומאים כולו; וכמעמד-הדוגמה של מערכת-קנא באשר למערכות-הערוכות, כן נשאת עד ימינו מערכת-טרסימיניס מופת שטרם היה גדול ממנו בתחום קרבות-המארב. והלא בין מארב ענקי למארב זעיר אין, בעצם, הבדל, אלא במימדים בלבד.

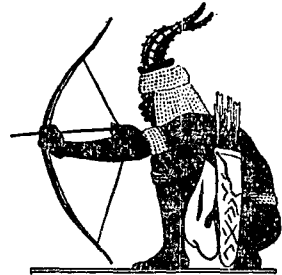

ס' ומה בחוברת

אלה הרואים בחזיון-המלחמה את המשכו, ביחס-האדם, של הציד — נוטים לראות

במארב אחת מצורות-המלחמה הראשוניות ביותר. בצורת-מלחמה זו — תכונותיה הן האורב ממילא גם המנצח. בספר-המופת שלו ("חקרי-קרב") על תשלובת גורמי-הנפש והטקטיקה במלחמה אומר קול. ארדן-דיו-פיג על אורח-המלחמה האופייני לערבי צפון-אפריקה — הוא המארב — כי: — אפילו כיום זוהי מלחמה בה אורכות קבוצות אנשים לא גדולות לאויביהן, ומשהגיע הרגע בו הפתיעים — בורר לו כלאחד מהם לא את יריבו, בעצם, כי אם את קרבו; ומעשהו אותו-השעה הוא מעשה-מרצת. בהיות

כלי-הזיון דומים בשני הצדדים, אין כל דרך לאחד הצדדים לזכות ביתרון אלא על ידי השגת האפתעה. אדם שהופתע זקוק לרגע-קט שבביל להחזיר לעצמו את עשתונותיו ולהתחיל להתגונן; וזהו הרגע בו הורגים אותו — אלא אם כן ברע הוא ונמלט. (אכן, דומה כי כזאת יקרה אף במארבי אלג'יריה שבשנים אלו, בזמננו-אנו... המערב) אך אם בתיאור-שלעיל הקובע הוא זינוק-הגמר, הרי כבר מקדמת-דנא החל המארב להתבסס גם על ירי: מקשתו וחציו של איש-הפרא — ועד למארבי נשק-אבטומטי שבמאה-העשרים. היה זמן, ולא היה לנו בארץ זו אויב קשה מאשר המארב, על גילוייו השונים. גם זוהי הסיבה לכך כי נעמוד היטב על סיבוי ואפשרויותיו של אמצעי-קרב זה, אשר מקצת מבעיותיו (ומתקלותיו האפשריות) הומחשו בדוגמה שבסיפור "מארב..." (עמ' 44).

יתכן כי בביטוי "אש-קרב" ניתן תרגום חופשי-למדוי למונח האמריקאי "Trainfire"

(שמשמעותו המדויקת: "אש אימון") אך יש ותרגום "חופשי" קולע את לבו של הענין (ובמקרה זה — יתאים מאוד אם נאמר "קולע אל מרכז הכול"). השם האמריקאי הגדיר את שטח-הפעילות הצבאי — שטח האימון — שבו עוסקים באש זו. אך הכינוי הישראלי קולע אל התכלית של ההתעסקות בה. שכן כל-עיקרה של שיטת אימון זו בה עוסקת שיחת המפקדים שבחוברת זו (עמ' 58) אינה אלא הכשרת החייל למתן האש בתנאי קרב מציאותיים ואף כיום יש מן המאלף בניתוח הצעדים הראשונים שנעשו בשעתו בשטח זה, ובהצעות שהועלו.

"הנרצה קליעה לאלופים — או לאלפים?" — שואל סא"ל אלכס אלירז ברשימותיו

מאליפות-הקליעה העולמית במוסקבה (עמ' 65). קל להבין כי על השאיפה השניה שב"ברירה" זו לא יותרו לא בעל-הרשימות עצמו ולא צה"ל, אך לקורא ניתנת על ידי א. אלירז הודמנות נאותה להיוכח גם עד כמה בלתי-אפשרי לותר כליל אף על השאיפה הראשונה — ועל ההכרח של התכונות ראויה ואינטנסיביות להשגתה. הרקע של ההשתתפות באליפות המתוארת ברשימת מות אלו, והרוח בה ספוגות הן, מרחיבים את הענין שבקריאתן אף אל-מעבר לתחומי ההתענינות ה"קלעית"-המקצועית הצרה יותר. לא יקשה על קוראינו להצטרף אל קריאת-רשאלתו המסיימת

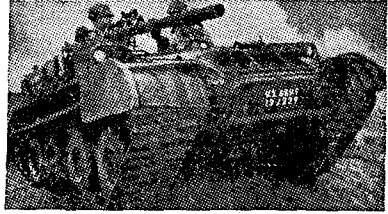
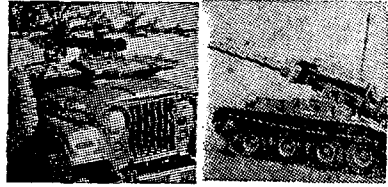

של סא"ל א. אלירז: — "הבו המשך השתתפות ישראלית בתחרויות-אליפות!"

מי ומה בחוברת

משפחה" של כלי-נשק — בדרך-הטבע הוא שכמה ממושגיה של משפחה-ממוש

מוצאים את ביטויים אף בה. כשם שכל משפחה גדולה ומסתעפת — כך גם במשפחת-כלי-נשק. במדור "כלי-קרב" (עמ' 71) מוצגת הפעם "משפחה" אפשרית כזו: — גלגוליו המוצעים השונים של ה"סקורפיון" האמריקני — כלי-נשק שונים, על בסיס אותו רכבי-סוד; ויש במגמות מחשבה אלו כדי להדגים את השאיפה הכללית עתה בצבא אות למצוא בסיס מעשי להאחות כלי-הנשק הרבים-מספור, ולהעמדתם של מספר-טיפוסים מצומצם. אחד הצירופים המומלצים-ביותר הוא פרי "נשואי-תערוכת" של נציגי שתי משפחות: של ה"סקורפיון" המקורי עצמו — ושל ה"באט", המוכנס עתה ליחידות-הרגלים בצבא ארה"ב כזין-יסוד נגד-טנקי ברמה הגדודית. מן-הידוע הוא כי יש ותערוכת-גזעים מולידה שבטים בעלי תכונות חזקות במיוחד (הרומאים, הבריטים...); ויתכן כי אף ה"אנדרוגי-

נוס" המוצע יאה מתוונן בצירוף-סגולות רבי-כולת. אלוהי הטקטיקה והחימוש פתרונים.

מאז-ומתמיד טיפחו לעצמן משפחות אצילות הרלדיקה מושלחן — מערכת סמלים

המציניים מוצאן וייחוסן: — האריות והנשרים שבסמלי מלכויות אירופה — ובעצם אף ה"טוטמים" השבטיים משלנו, זאבו של בני-מין, צביו של נפתלי, נחשו של דן. אם יהיה הקנה-ללא-רתע בן 106 המ"מ, מוצב על רכב- M 56 זקוק אי-פעם ל"סמלי-יוחסין" משלו — הרי שצירוף דיוקנאותיהם של אבא-"עטלף" (ה"באט" — זה מובנו, בצד המובן הפרוזאיות, שהוא הברכה-הראשונה של המילה "בטליון") ושל אמא-"עקרב" (מובנו העברי של "סקורפיון") ישמש יפה את צרכיו אלה של הנשק בן-התערוכת המוצע.

מטפחיו של פיתוח-הרקטות בגרמניה בשנים שלאחר מלחמת-העולם הראשונה, או

סבורים היו באמת — או שטענו זאת כהנמקה לפעולתם — כי שיגור רקטות הוא שיאפשר בעתיד, בין השאר, גם "שירות" דואר" משוכלל ומהיר מאין-כמוהו. בדעבד, פרוץ העיקרי של פיתוח גרמני זה היו הרקטות V-2 הנודעות-לאימה, משנות 45—1944. אך בטופר-ש'לדבר, יתכן ותתגשם עוד הנבואה ההיא. ברם, כ"מקדמה" ראשונה על חשבון אפשרויות אלו בא עתה הטיל החשלב בתוכו את אפשרויות שירות-השלום של משלוחי-דואר-ומטען מהירים — ואת צרכי-החירום הטקטיים של שדה-

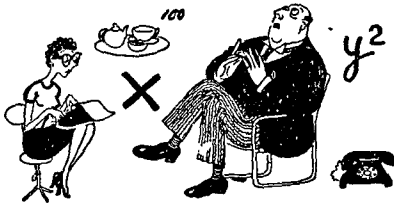

הקרב. הנתונים הראשונים שנודעו על "זרקן" זה מופיעים במדור "חידושי נשק וטכניקה" (עמ' 79).

(המשך בעמ' 88)

סי ומה בחוברת

היש מקום ל"חוקים" קבועים-ומחייבים גם בתחום חזיונות-החברה, בדומה לחוקים

המשפטיים? כשמדברים על "חוק" בהתפתחות חברתית בשטח זה או אחר, מתעוררת תכופות השאלה: שמא כאן לפנינו אשליה-עצמית של המדבר — או, אולי, מעשה "הוקוס-פוקוס" מכיוון?

מזה שנים מתפרסמות בכלי-מבטא בריטיים רציניים רשימות שביסודן הנן ביקורת סוציולוגית שנונה ועוקצנית, אך עם זאת מהולות הן במידה לא-מעטה של התבדחות

מרירה, והן באות כביכול להרביץ תורה-חדשה בשם: "חוק פארקינסון"; "חוק", שבעל-הרשימות ("פארקינסון") ניסחו, והציגו כסמל למגמות ההתנפחות וההסתרבלות ה"אבסורדיות", המתבצעות-כמאליהן בתוך כל מגננון מנהלי. רחוקה מאוד-מציאות צה"ל מן התמונות שתוארו בספר "חוק פארקינסון", לו מוקדשת סקירתו של סא"ל ש. גזית (עמ' 80); אך אפילו לשם הבנת מגמות מעין-אלו בצבאות הגדולים והעשירים משלנו — וכן, יתכן, בענפים אלה או אחרים בחייה האזרחיים של ארצנו אנו (ואולי גם לשם מניעה-מראש בעד כל נטיה כזו, באם תופיע?) — יש ויש ענין בכך שקוראינו יכירו את "תורת-פארקינסון" ולו על-דגל-אחת.

לפני שבועות מספר הופיעה בהוצאת "מערכות" המהדורה העברית של הספר

"מפקד-פלוגה", מאת הסופר האמריקאי הצעיר (על כל פנים — בשעת

היכתב הספר, לפני כ־10 שנים) צ'רלס מקדונלד — אשר בהיותו עצמו מפקד פלוגה צעיר בזירת צרפת, בלגיה וגרמניה במסע-הקרבנות המסיים של מלחמת-העולם-השנייה חווה-מבשרו את המבחנים, וחש את החוויות, אותן הוא מתאר בספר זה; סיפורו של קצין אמריקאי צעיר שהוצב לפלוגה ותיקה בזירת הקרבות באירופה; חרדתו כיצד יתקבל על כל אנשיו המגוסים, וחתיקי הקרב, חיפוש נתיבים אל לב האנשים — וכיצד ביסס את עמדתו וסמכותו בפלוגה הלוחמת.

תיאורים חיים עזיבצע של פלוגת רגלים הלוחמים בשדות הקרב של ארצות-השפלה וגרמניה בשלהי מלחמת-העולם-השנייה. חיי יחידות בעמדות הגנה בלילות מתוחים של הסתננויות אויב — והחרדה הגדולה בטרם התקפה, התקדמות, נסיגה — לבסוף נתיב הנצחון בתוך ערי גרמניה

הנכנעות כזו אחר זו. ספר קריאה רב ענין לכל אחד ומאלף במיוחד לאיש החילות הלוחמים.

בימים אלה הופיע בהוצאת "מערכות" ספרו של גורדון לנדסבורו, "הקומנדו אל

טוברוק". אילו היו עורכים במכוון פעולה בשביל לתת הזדמנות לכתיבת ספר-לקחים שישמש אזהרה לדורות-אנשי-"קומנדו" עתידים, כיצד לא לערוך מבצעים — ספק אם יכלו לבחור בדוגמאות חמורות מאלו שבספר זה. — כל מארגן מבצע מעין-זה בעתיד — "הקומנדו אל טוברוק" הוא ספר לימוד-חובה הכרחי בשבילו, שילמדו כיצד לא לעשות ומפני איזה כשלונות להיזהר. עכ"פ הביצוע ע"י היחידות — קשה לתאר טוב ממנו ואמיץ ממנו. ביצוע מפתיע זה בתוך מלכות נסגרת-והולכת הנו בחינת המופת שב"מבצע טוברוק". ועם כל היותו מופת צבאי הוא כזה בעיקר משום שהנו אנשי: — מופת בני אדם הנתונים במיצרים המוריים ביותר, והמוצאים בכל-זאת את היכולת וכוח-הנפש למלא חובתם. דמויות אנשים אלה מתוארות בקיום פשוטים וקצרים — אך חיים ואומרים הרבה. גם הבחינה היהודית והישראלית שבספר הנה בחינה של אנשים: בחורים

יהודיים, ילידי גרמניה, מתנדבים מא"י למלחמה בנאצים, משתתפים בנסיון שלא היה לו אח להעזה וסיכון עצמי: — לפעול, במדים גרמניים, בעורף האויב ובקרבו — כאנשי-החוד של מבצעים מיוחדים מעיונים-ביותר.